

FRA LOVRO

GODINA III. Broj 8 Srpanj, 2017.

Glasilo Vicepostulature
sluge Božjega
fra Lovre Milanovića

Cijena 2 KM

PAPA FRANJO: Samoubojice-atentatori nemaju ništa s kršćanskim mučeništvom

Najveći čin slobode zove se mučeništvo

Župa Donja Tramošnica

Komemoracija mučeničke smrti Jure Radmana

Rasti poput stabla

Rasti poput stabla. Nemoj ostati zatvoren u svoju neznačajnost. Odluči se za život. I ne pitaj je li ti darovano živjeti na plodnu ili krševitu tlu. Ne pitaj hoće li te pohađati žege i studeni. Ne pitaj hoćeš li nadrasti one koji rastu uz tebe. Ne pitaj. Samo rasti.

Živi svoju istinu. I ne traži za sebe nikakvu sigurnost. Sigurnost okrada, usmrćuje istinu. Istina tvog života vrijedna je da se za nju izložiš. Vrijedna je da u njoj ostanеш uspravan. I ako te bilo kakve nepogode slome, ne dopusti da slome istinu u tebi.

Nemoj uzmaći. Nemoj izmakinuti ni pred kakvim naletima nevolja. Širi krošnju svoje istine. I nije važno hoćeš li rađati obilnim ili oskudnim plodovima. Rađaj dobrim plodovima. Za svojih dana ukorjenjuj i umnažaj istinu svog života.

Rasti poput stabla. Slijedi let ptice.

Stjepan Lice

PAPA FRANJO:

Samoubojice-atentatori nemaju ništa s kršćanskim mučeništvom

„Kršćanin koji nije ponizan i siromašan, nenavezan na bogatstva i moć, iznad svega nenavezan na sebe, ne nalikuje na Isusa“ – ustvrdio je Sveti Otac.

Ideja samoubojice-atentatora nema ništa s kršćanskim mučeništvom – naglasio je papa Franjo u katehezi tijekom opće audijencije u srijedu, 28. lipnja. Razmatrajući o „kršćanskoj nadi kao snazi mučenika“, Papa je podsjetio na riječi sv. Pavla: „kad bih predao tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi ne bih imao – ništa mi ne bi koristilo“. Istaknuo je kako se stoga „atentatori-samoubojice [ne] mogu zvati ‘mučenicima’“ jer se njihova smrt ne može usporediti sa stavom djece Božje.

Kršćani ljube, ali nisu uvijek ljubljeni

Kad Isus šalje svoje učenike, ne nudi im iluzije o lakome uspjehu - naprotiv, jasno im daje do znanja kako „navještaj Kraljevstva Božjega uvijek uključuje protivljenja“ te ih upozorava da će ih ljudi mrziti zbog njegova imena. „Kršćani ljube, ali nisu uvijek ljubljeni“ – zaključio je papa Franjo.

U svijetu ranjenom grijehom, normalno je da kršćani idu „protiv struje“; ne iz polemičkog duha, nego iz „vjernosti logici Kraljevstva Božjega, koja je logika nade“. To konkretno znači život prema Isusovim uputama, prva među kojima je siromaštvo – rekao je Papa, objašnjavajući: Kad Isus ša-

Papa Franjo

lje svoje učenike, čini se da više vodi računa o tome da ih „razogrne“ nego „odjene“.

Siromaštvo, ne zlo za zlo

„Kršćanin koji nije ponizan i siromašan, nenavezan na bogatstva i moć, iznad svega nenavezan na sebe, ne nalikuje na Isusa“ – ustvrdio je Sveti Otac. Pravi poraz za kršćanina je „pasti u iskušenje osvete ili nasilja, vraćajući zlo za zlo“. Valja biti razborit, ponekad čak i lukav, ali nikada nasilan. Kako bismo porazili zlo, ne možemo koristiti sredstva zla – naglasio je Papa.

„Kršćaninova jedina snaga je evanđelje“, a progoni ne proturječe evanđelju, nego su njegov dio. „Ako su progonili našega Gospodina, kako se možemo nadati da ćemo mi toga biti pošteđeni?“ - upitao je papa Franjo, dodajući kako usred nevolja utjehu pronalazimo u spoznaji da nijedna ljudska patnja nije skrivena Božjim očima. Bog je, prema Papinim riječima, „jači od zla, jači od mafija, od mračnih nauma, od onih koji zarađuju na koži očajnika, koji druge nasilnički tlače“.

Zadivljeni snagom mučenika

Vjernost „Isusovu stilu, koji je stil nade“ naziva se mučeništvom, što izvorno znači „svjedočanstvo“. Mučenici ne žive za sebe, ne bore se za vlastite ideje te prihvaćaju smrt jedino iz vjernosti evanđelju. Međutim, mučeništvo nije najviši ideal kršćanskoga života, jer iznad njega stoji ljubav prema Bogu i prema bližnjemu – objasnio je Sveti Otac.

Citajući izvještaje o tolikim mučenicima iz prošlosti i sadašnjosti – a danas ih ima više nego u prvim vremenima – ostajemo zadivljeni snagom s kojom su se suočili s nevoljama. Ta snaga je znak velike nade koja ih je animirala; postojane nade da ih ništa ni nitko ne može odvojiti od Božje ljubavi u Isusu Kristu – kazao je na koncu Papa, dodajući: Neka nam Bog uvijek daruje snagu da budemo njegovi svjedoci. Neka nam udijeli da živimo kršćansku nadu iznad svega u skrovitom mučeništvu ispunjavanja s ljubavlju svakodnevnih odgovornosti.

(Radio Vatikan)

Najveći čin slobode zove se mučeništvo

Po uzoru na Isusa, istinski mučenik vlastitu smrt pretvara u gestu života i ljubavi, što jedino može prekinuti lanac zla i osvete

Piše: prof. dr. fra Marinko Pejić

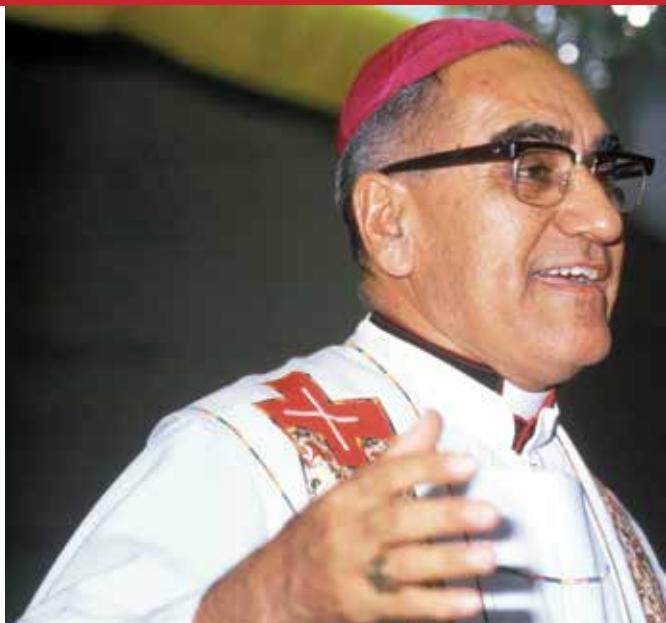
Mučeništvo je oduvijek bio više značan pojam. U povijesti čovječanstva bilo je, a ima i danas, mnogo različitih paradigmi mučeništva, iako je Crkva formulirala određene kriterije za utvrđivanje mučeništva.

Vrste kršćanskih mučenika

Prvotni oblik kršćanskog mučeništva je onaj koji se događao u prva tri stoljeća kršćanstva, ono što nazivamo *Acta martyrum*. To je oblik mučeništva kao u slučaju Sv. Stjepana, zabilježenog u Novom Zavjetu, ili kasnije Sv. Polikarpa iz Smirne, Ignacija Antiohijskog ili mučenika iz rimskog perioda. Ova paradigma predstavlja mučenika kao „vojnika Kristova“ (*miles Christi*) koji umire za svoga Gospodina, pred političkom vlašću i poganskim društvom, dajući javno ispovijest vjere, ostajući čvrst i strpljiv tijekom pogubljenja i opraštajući svojim progoniteljima.

Ubrzo, ovim mučenicima koji su ubijeni *in odium fidei*, iz mržnje prema vjeri koju su javno ispovjedili, bivaju pribrojeni i oni koji su bili progonjeni i ubijeni jednostavno zato jer su bili kršćani, iako im nije bila ni dana mogućnost da se odreknu svoje vjere.

U povijesti kršćanstva ovaj kolektivni oblik mučeništva bio je relativno rijedak, sve do genocida nad Armencima, krajem XIX. i početkom XX. stoljeća, kada postaje sve češći,

Biskup Oscar Romero

gdje su progonima i masakrima izložene čitave grupe kršćana, muškaraca, žena i djece, samo zato jer su pripadali religiji koja je bila manjinska u tom dijelu svijeta. Takva vrsta mučeništva obilježila je zadnja dva stoljeća našega vremena. Ovakvo mučeništvo, papa Franjo naziva „ekumenizam u krvi“, jer stradanje koje je zadesilo te kršćane nije ih dijelilo na katolike, pravoslavne i protestante, nego je pogađalo obitelji, sela i čitave regije, samo zato jer su njihovi stanovnici bili kršćani.

Mnogi kršćani su ubijeni zbog svoga evanđeoskog života, zato što su stali u obranu siromašnih i potlačenih, kao biskup Oscar Romero u Salvadoru, ili zato što su se opirali nasilnim režimima kao poznati teolog Dietrich Bonhoefer u nacističkoj Njemačkoj, ili su bili žrtve mafije, kao don Pinopuglisi. U ovim slučajevima, mučenik ne izabire smrt, nego način života, Isusov način života.

„Mučenik“ iz ljubavi ili solidarnosti se naziva onaj koji izabire smrt da sprječi stradanje većeg broja ljudi, ili da svoj život da u zamjenu za život drugog čovjeka, kao što je to učinio Maksimilijan Kolbe, poljski franjevac, u logoru u Auschwitzu.

Češki student Jan Palach

Mučeništvo, ali ne kršćansko

Ima i ljudi koji izabiru smrt, koja se isto tako naziva „mučeništvom“, ne uvijek u skladu s kršćanskim poimanjem, ali kojima se ne može negirati u određenom smislu plemenita nakana. U ovu kategoriju spadaju ljudi koji su izabrali samoubojstvo, ali bez ubijanja drugih ljudi, kao ekstremni oblik protesta protiv nasilja, kao što je slučaj mladog Jana Palacha u Češkoj, koji se javno spalio tijekom „praškog proljeća“, ili slučaj mnogih tibetanskih monaha koji su izabrali samopaliđivanja kao protest protiv brutalnog uništavanja vjere i kulture svoga naroda od strane kineske vlasti.

Postoji danas i tako česta pojava koja predstavlja potpunu izokrenutost smisla mučeništva, iako je neki tako nazivaju, a to je ona koju koriste određeni integralistički religijski krugovi u islamskom svijetu: samoubilački napadi, u kojima stradaju anonimni nedužni ljudi. To su osobe i djele, koja po svemu predstavljaju suprotnost istinskom mučeništvu. Vjera koja je lišena razuma degenerira u nasilje, praznovjerje i

magiju. Nijedna vjera ne može tražiti nešto što je protiv razuma, kao što je smrt nedužnih u ime Boga.

Bitna oznaka kršćanskog mučeništva

Učenik Isusa iz Nazareta, naprotiv, jest onaj koji voli život i ne prezire ga. Ne traži mučeništvo kao samo-žrtvovanje niti kao oblik herojske svetosti: bila bi to đavolska oholost. Mučenik je onaj tko pred izričitim zahtjevom da se odrekne svoje vjere, bilo riječu, činom ili stavom koji je suprotan evanđelju, prihvatač progona, sve do polaganja vlastitog života. Kršćanski mučenik je čovjek koji prihvatač smrt u ime veće ljubavi, koju svakodnevno živi.

U vrijeme vjerskih ratova u Europi bilo je kršćanskih mučenika koje su ubili drugi kršćani. Ovaj skandalozni paradoks ponovio se i u naše vrijeme i na našim prostorima, s dodatkom „etničke“ varijante.

Ponekad su okolnosti mučeništva posebno strašne, drugi puta se ono događa u tišini, u zaboravu, u „normalnosti“ koja obavlja patnju i smrt zbog vjere, ali stav kršćanskog mučenika se ne mijenja. On je uvijek pozvan na ljubav prema neprijateljima, na oprost prema svojim progoniteljima. Po uzoru na Isusa, istinski mučenik vlastitu smrt pretvara u gestu života i ljubavi, što jedino može prekinuti lanac zla i osvete. Čin za koji će možda malo ljudi sazнатi, riječi oprosta koje neće svi znati saslušati, ali bit će to i trenuci ljudske i duhovne veličine, zrake svjetla u tami neljudskosti. U ovom smislu, mučenik ne izabire smrt, ne želi slavu mučeništva, nego odlučuje se za život, za puninu života i za ono što daje smisao životu: ljubav prema bližnjem.

POSTUPAK BEATIFIKACIJE I KANONIZACIJE U KATOLIČKOJ CRKVI (V.)

Otvaranje postupka kanonizacije

Piše: prof. dr. fra Velimir Blažević

Otvaranje postupka kanonizacije, koji ne treba pobrkati s uvođenjem kauze, o čemu je ranije već bilo riječi, odvija se na prvoj sjednici. Njoj obično predsjeda dijecezanski ili eparhijski biskup, a oni mogu, zbog opravdanog razloga, delegirati generalnog vikara biskupije odnosno eparhije, ili drugog kojeg svećenika da joj predsjeda.

Prva sjednica

Na prvoj sjednici, osim biskupa ili njegova delegata, sudjeluju: biskupov ovlaštenik, ako je imenovan, promicatelj pravde, bilježnik, pridodani bilježnici, postulator ili vicepostulator i, ako se istraživanje odnosi na vjerojatni čudesni događaj, također stručnjak zakonito imenovan od biskupa,

te kancelar biskupske kurije, koji sastavlja zapisnik te sjednice. Ako nema kancelara, ili ako on ne može prisustvovati sjednici, biskup imenuje bilježnika *ad casum*, da vodi zapisnik za tu priliku.

Otvaranje postupka se može obaviti u biskupskom dvoru, u sali biskupijskog suđišta, u nekoj od crkava, ali ne u katedralnoj ili nekoj drugoj velikoj. Pri tome treba izbjegavati sve što bi moglo vjernike navesti na pomisao da će se beatifikacija uskoro dogoditi, ili da sluzi Božjem mogu iskazivati javno štovanje.

Tijek sjednice

Prva sjednica bi se mogla odvijati na sljedeći način.

Nakon što biskup ili tko ga zamjenjuje otvorí sjednicu molitvom Duhu Svetom i kraćim nagovorom, postulator protumači nazočnima značenje čina koji se ima obaviti, a potom kancelar ili bilježnik imenovan za tu zgodu, ili sam postulator, pročita zamolbu koju je postulator uputio biskupu da se pokrene kauza kanonizacije. Nakon toga, kancelar pročita pismo Kongregacije za kauze svetih upućeno biskupu, kojim se priopćava da od strane Svetе Stolice ne postoji nikakva zapreka /*nihil obstat*/ za pokretanje postupka.

Slijedi zatim čitanje biskupova dekreta kojim se kauza uvodi i određuju i proglašavaju članovi suđišta, nakon čega ih biskup pita prihvaćaju li službe na koje su imenovani, a kad dobije potvrđan odgovor, može im kratko ukazati na veliku odgovornost koju preuzimaju i potaknuti ih na vjerno izvršavanje službe. Iza toga svi, jedan po jedan, polazu propisanu prisagu, najprije biskup, a iza njega biskupski ovlaštenik, promicatelj pravde, bilježnik i pridodani

S prve sjednice u postupku beatifikacije fra Lovre Milanovića

bilježnici, kao i stručnjak koji je imenovan kad se istraživanje odnosi na vjerojatni čudesni događaj. Svi oni stavljuju na obrazac prijege vlastiti potpis i pečat ako ga imaju.

Službena registracija svjedoka

Biskup pozove postulatora ili vicepostulatora da predloži popis svjedokâ, provjeri ga i predaje delegiranom sucu i promicatelju pravde, te potom odobri taj popis, a zatim pozove i postulatora da položi propisanu prisegu.

Kada se radi o drevnim i povijesnim kazuama, biskup može na prvoj sjednici imenovati članove povijesnog povjerenstva, kojima se stavlja u zadatku prikupljanje svih dokumenata koji se tiču kauze. U tom slučaju kancelar pročita dekret o njihovu imenovanju, a potom ih biskup pozove da i oni polože prisegu o vjernom izvršavanju zadaće koja im se povjerava.

Kada sve navedeno bude izvršeno, kancelar pročita biskupov dekret kojim se određuje datum, sat i mjesto održavanja sljedeće sjednice za ispitivanje prvog svjedoka.

Kancelar ili posebno imenovani bilježnik djeluje samo na prvoj sjednici, i na njezinu završetku predaje bilježniku imenovanom za sudjelovanje u vođenju postupka zapisnik i sve isprave ili spise kauze koji su prikupljeni u pripremanju postupka.

/Nastavit će se/

Mudre riječi o čovjeku

Veličina čovjeka je u njegovoj odluci da bude jači od svoje sudsbine.

Albert Camus

Ne postoji osoba koja nije sposobna uraditi više od onoga što misli da može.

Henry Fonda

GORNJI SVILAJ KOD ODŽAKA**Komemoracija mučeničke
smrti Jure Radmana**

Prvi put nakon punih sedamdeset godina javno je progovoreno o mučeništvu mladića Jure Radmana iz Gornjeg Svilaja kod Odžaka, koji je u prosincu 1946. godine strijeljan u zeničkom zatvoru i pokopan u zajedničko zatvorsko groblje, preko kojega je kasnije izgrađena zgrada za zatvorske čuvare. Imao je samo 22 godine, a jedina preostala imovina iza njega jest potresno pismo upućeno majci Mariji, u kojem na istinski svetački način, s nedokučivom smirenošću i zrelošću, pozdravlja i sokoli majku, braću i sestre, rodbinu i „cijeli Svilaj“, bez trunka gorčine kamoli mržnje na svoje krvnike. Na zidu ćelije zeničkog zatvora u zadnjim trenucima života svojom je krvlju, jer je bio sav isprebijan, nacrtao križ i napisao: „Ovdje je strijeljan za Boga i Hrvatsku Juro Radman, bogoslov, iz Svilaja.“

Iz novicijata u smrt

Potpisao se kao bogoslov, jer je to trebao biti, ali su ga ratne strahote njegova rodnoga kraja, njegove Posavine, u tome omele – on je, očito, mislio: samo privremeno! U ratnim uvjetima pohadao je i završio kao sjemeništara Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom i potom je sa svojom generacijom obukao franjevački habit i otišao u Kraljevu Sutjesku u novicijat, koji se zove godina kušnje. Za Juru je to doista bila godine velike kušnje. U ratu su mu stradali otac i stariji brat, a majka je ostala sama s osmero sitne djece i pisala mu je pisma s molbom da ipak ostavi školovanje i dođe pomoći joj oko dječice.

Jure, koji je bio uze redovničko ime fra Marko, po poginulom ocu svome, dugo se mučio i u sebi pregarao, ali onda je u proljeće 1946. ipak odlučio napustiti novicijat i poći kući u pomoć sirotoj majci. Srdačno se pozdravio s kolegama i odgojiteljima i krenuo – u smrt! Koncem te iste godine već je bio proglašen teroristom i narodnim neprijateljem, osuđen na smrt i strijeljan.

Smrt strijeljanjem za - najmlađega

Strašnu je kalvariju prošao čitav njegov rodni kraj u tim poratnim godinama, jer su partizanske komunističke vlasti napravile pravi pogrom nad odžačkim Hrvatima, pobivši uglavnom sve muškarce, osvećujući se tako za žestok otpor njihovoj vojsci kada je ulazila na to područje. Čim je stigao kući, Juro je postao predmetom političke igre tajnih službi komunističkog režima, koje su najprije umjetno stvarale skupine onih koji su se okupljali u šumama zbog tobožnjeg otpora novim vlastima, a potom je smicala ili teško osuđivala namamljene ljude u takve skupine. Juri je najprije nuđeno da bude suradnik i da agitira među mlađeži za komunističke ideje, a kad je odbio, brzo su ga optužili za suradnju s tzv. šumnjacima i za točili u zeničkom zatvoru. Vojni sud presudio je skupini uhićenih odžačkih Hrvata i jedino Juru, najmlađeg u skupini, osudio na strijeljanje, odbijajući pomilovanje koje je odvjetnik po službenoj dužnosti tražio od vojnih vlasti iz Beograda.

Sedamdeseta obljetnica smaknuća

O tome se, ali mnogo šire i preciznije, govorilo u subotu, 8. srpnja u prepunom mjesnom domu u Gornjem Svilaju, na komemoraciji sedamdesete obljetnice Jurina smaknuća, na kojoj su - u organizaciji župe Imena Marijina Svilaj - govorili najpoznatiji istraživač komunističkih zločina prof. dr. Josip Jurčević i istraživač stradanja bosanskih franjevaca fra Marijan Karaula. Jurino potresno pismo majci Mariji pred uplaškanom rodbinom pročitao je glumac Narodnog pozorišta iz Sarajeva Slaven Vidak, a koordinator programa fra Mirko Filipović kratko je proanalizirao mučenikovo pismo i upozorio zašto ono oslikava Juru ne kao običnog stradalnika nego kao istinskog kršćanskog mučenika. Program su pjesmom popratili mladi iz skupine *Dom molitve* iz Slavonskog Broda.

PISMO MAJCI MARIJI

Pisano u zatvoru
pred smaknuće

Među velikim brojem Jurinih župljana i rodbine te drugih gostiju komemoraciji je nazočio i pomoćni biskup vrhbosanski dr. Pero Sudar, koji je, ganut onim što je čuo te večeri, sutradan u nedjelju najprije s malim Juricom Radmanom svečano otkrio spomen-ploču njegovu pra-striju mučeniku Juri i njegovo pismo Majci Mariji, uklesano također u kamenu ploču postavljenu na portalu župne crkve u Svilaju, a potom je, u susjedstvu sa svilajskim župnikom fra Mladenom Jozićem i šestoricom drugih svećenika, slavio prvu javnu misu zadušnicu za pokojnog Juru, sukladno njegovoj posljednjoj želji u pismu: *Zamolite paroka neka za moju dušu rekne svetu misu!*

Velikan srca i duha

Biskup je mučenika Radmana, koji je osuđen i ubijen jer nije htio prihvati nikakav oblik zla, nazvao velikanom srca i duha, biserom našeg naroda, koji je hrabro i vedro s pouzdanjem gledao vlastitom kraju - smrti u oči, a to je moguće samo onome tko nepokolebljivo i čvrsto vjeruje u temelj i vrhunac objavljene istine o čovjeku: da je stvoren za vječnost!

“Veličanstveno je svjedočanstvo vjere kad ovako mlad čovjek, vjerujući u uskrsnuće, u Božju snagu, prihvaćajući sve kao da je iz Božje ruke, veličanstveno opršta, ne misli na sebe, nije zabrinut za sebe, nego za druge i sve to kupa, pere, čisti u ljubavi prema čovjeku, prema vlastitoj domovini”, rekao je u propovijedi biskup Sudar.

Lik Jure Radmana i događanje oko njegova mučeništva treba još pomnije istražiti i to će se – ako Bog da – i dogoditi, jer je župnik obećao da će svake godine u povodu mise zadušnice za Juru Radmana biti organiziran i neki drugi program koji će pridonositi boljem upoznavanju s ovim doista svetačkim likom.

M. Filipović

Draga i mila majko!

Nijedna dlaka s čovječe glave ne spada bez Božje volje - kaže se u Svetom pismu. Pa ni moj mladi život ovozemnog svijeta ne ide sigurno bez Božje volje tj. Bog je tako htio, pa ja, evo, sada svoj život polažem na oltar Domovine.

Draga majko, nemoj samo kukati i jadikovati, nego budi prava majka, Hrvatica i katolkinja te zahvali Bogu i strpljivo podnosi i tu žrtvu da si morala dati i drugog sina na oltar vjere i Domovine.

Draga majko, ostavljam ti ostalu braću i sestre. Odgoji ih i othrani kao prave ljude, prave Hrvate i valjane katolike. Ne zaboravi, majko, da ćemo se jedanput sastati gore kod našeg dragog Isusa Krista i njegove presvete majke Djevice Marije.

Ja, draga majko, odlazim u nebo, djedu, baki, ocu, bratu i ostalim nebrojenim rođacima, gdje ću skupa s njima i vas jednom dočekati. A sada svi sku-pa molite Boga za naše duše, da ih Bog primi k sebi.

Draga majko, nikoga ne krivite radi mene, niti tražite osvetu, nego na koljenima molite Boga za spas naših duša i za svoju daljnju sreću kroz život. Ja vas predajem u ruke Božje, ruke njegove Presvete Majke, sv. Josipa i u ruke i zaštitu sv. Ante. Neka vas oni čuvaju i prate pri svakoj vašoj kretnji i misli.

A sada zadnji put pozdravljam i u dušu cjelivam tebe, slatka i mila majko, zatim svoju dragu braću i sestre: Stjepu, Božu, Matu, Seku, Andu, Antu i Niku. Pozdravljam svu svoju familiju, svu milu i dragu rodbinu i molim da mi oprostite, a ja vama oprštam.

Dragi rođo Iliju, brini se za moju sitnu braću i sestre. To je moja zadnja želja koju sam od tebe zaprosio. Primi moj zadnji pozdrav i češće me se sjeti u molitvi, ti, kao i čića Franjo. Pozdravljam Mirka i Sofiju i cijeli Svilaj. Zamolite paroka neka za moju dušu rekne sv. misu.

Ostajte s Bogom.

Tvoj (Vaš) Juro Radman

Župna crkva i kuća u Donjoj Tramošnici

Župa Donja Tramošnica

Naselja koja čine župu Donja Tramošnica (Čardak, Grab, Njivak, Orlovo Polje i dio Okruglića) nalaze se u Bosanskoj Posavini, nekako na sredini tog (po)dugačkog ravniciarskog pojasa, u trokutu koji uokviruju gradovi Gradačac, Bosanski Šamac i Orašje, upravo ondje gdje su se šumoviti obronci Majevice potpuno stopili s plodnom posavskom ravnicom.

Najmlađa kćer stare majke

Nevelik broj sela sadašnje župe Donja Tramošnica pripadao je sve donedavno jedinstvenoj župi Tramošnica, koja je osnovana, odnosno obnovljena 1802. godine. Godinama je ta župa bila prostorno doista vrlo velika, među najvećima u Bosanskoj Posavini, te su se iz njezina majčinskog

krila kasnije, s novim vremenom i drukčijim potrebama, rađale nove župe: Garevac (1803.), Gradačac (1868.), Turić (1967.), Srednja Slatina (1972.) i kao najmlađa među kćerima velike župe Tramošnica, godine 1973. novom župom sv. Ivana Krestitelja postala je Donja Tramošnica, koju od početka do naših dana pastoriziraju franjevci Bosne Srebrenе.

Godine 1974. nova župa je brojila 2.300 vjernika, 1991. ona je imala 2.360 župljana, a prigodom božićnog blagoslova obitelji (kuća) 2012. u 116 obitelji koje su blagoslovljene živjelo je 217 osoba.

Gradnja župne crkve i kuće

Tijekom ljeta i jeseni u godini osnutka župe užurbano se radilo na izgradnji župne kuće, a planiralo se da gradnja župne crkve započne u proljeće sljedeće godine. Gradilo se doista s oduševljenjem te nije nimalo

čudno da je župna kuća bila pod krovom do kraja 1973. godine i blagoslovljena 2. prosinca.

Završetak gradnje župne kuće i župnikovo useljenje u nju početkom 1974. nije istodobno značilo i zaslужeni odmor za župljane Donje Tramošnice. Jer, trebalo je sada graditi i župnu crkvu.

I gradnji crkve pristupili su župljani na isti način kako je građena i kuća: oduševljeno, složno i neumorno. Dobrovoljnim prilozima župljana i drugih darovatelja te njihovim samoprijegornim radom pod vodstvom župnika fra Valerija Stipića, gradnja je završena u rekordnom roku: i župna kuća i župna crkva, naime, izgrađene su za samo godinu i pol dana.

Tako se na svetkovinu Rođenja sv. Ivana Krstitelja 24. lipnja 1975. godine, patron nove župe u Donjoj Tramošnici, mogla prirediti velika izvanska proslava, kojom se simbolički župna crkva otvorila za svakodnevna i nedjeljna liturgijska slavlja.

U listopadu 1976. uspjeli su župljani uza svoju novu župnu crkvu sagraditi i novi zvonik. Dizao se 30 m u visinu i u njega su instalirana dva zvona, težine 800 i 600 kg.

K tomu, tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća župna crkva je bila umjetnički obogaćena radovima dvojice vrsnih hrvatskih umjetnika. Slikar Josip Biffel izradio je oltarnu fresko-sliku u kajm tehniči povećih dimenzija (107 m^2), koja prikazuje četvoricu evanđelista, a u središtu je vazmeno janje. A kipar Josip Poljan autor je postaja križnog puta.

Osim župne crkve, nedavni rat dočekale su izgrađene i dvije područne crkvice u Orlovu Polju ($5,50 \times 8,50 \text{ m}$) i Njivku, u kojima su se svake druge nedjelje slavile mise za puk.

Antun Jurkić, Sveti Ivan Krstitelj

Nakon rata

Nakon potpisivanja *Daytonskog sporazuma* neočekivano su sva sela župe Donja Tramošnica osvanula u Republici Srpskoj. Sablasno pusta i prazna, bez ijednog hrvatskog stanovnika. S porušenim i spaljenim kućama. Tek u nekoliko očuvanijih kuća živjele su srpske izbjeglice.

Crkva je bila minirana i u takvu stanju da se i ono što je od nje ostalo, neki zidovi i nosivi betonski vijenci krovne konstrukcije, moralo srušiti. Župna kuća opljačkana i također uništена, bez krova. I zvonik je bio srušen. Mržnja, vatra i eksploziv za tren su uništili sve ono što su vrijedni Tramošnjači godinama s ljubavlju i svojim žuljevitim rukama gradili. Jedino su misno ruho, crkvene knjige i crkveno posuđe bili donekle sačuvani i mogli se još uvijek upotrebljavati.

Tijekom rata iz pet sela župe Donja Tramošnica poginulo je ukupno 27 osoba.

I opet u rekordnom vremenu, kako je prije rata i napravljena, sada je za samo dvadesetak dana obnovljena župna kuća. U prizemlju kuće primjereno je i ukusno uređena

i opremljena poveća prostorija za bogoslužje (kapela), u kojoj su se od nedjelje nakon svetkovine Svih svetih te godine do završetka ponovne izgradnje crkve 2008. godine svake nedjelje i blagdana slavile mise. Na slavlju misa okupljalo se redovito oko četrdesetak osoba koje su se vratile u svoja sela i na svoja obiteljska rodna ognjišta. U obnovljenu župnu kuću uselio se 20. lipnja 2002. župnik fra Marijan Oršolić, koji je dotad dvije godine stanovaо u franjevačkom samostanu u Tolisi i govo ро svakodnevno dolazio u župu, gdje je s malobrojnim vjernicima radnim danima i nedjeljama slavio misu te vodio građevinske rade на обнови župne kuće i crkve.

Duhovno-vjerski život

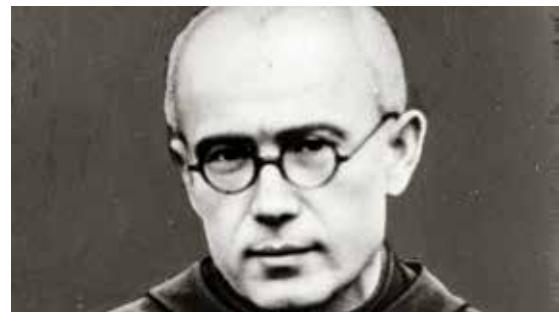
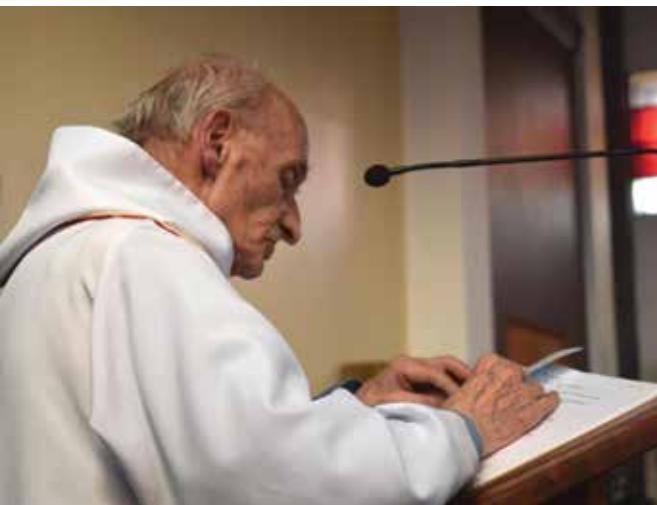
U svakoj župi, pa tako i u Donjoj Tramošnici, postoje neke uobičajene pobožnosti, koje su zajedničke za sve katoličke župe na svijetu. Neke su, međutim, vlastite upravo toj vjerničkoj zajednici, kao što su neke tipično franjevačke pobožnosti. Bez obzira što je rat drastično promijenio stanje u župi, neke su se pobožnosti sačuvale te se obavljaju i u naše vrijeme, ali je, naravno, broj vjernika na njima osjetno manji nego što je bio u vrijeme prije rata, kada je i župa bila osjetno brojnija. U nekim krajevima diljem Bosne i Hercegovine već odavno se udomaćilo da gotovo svako selo ima svoje groblje. Stoga i jest, svakako, zanimljivo da je na nemalom području obje sadašnje tramošničke župe sve donedavno postojalo samo jedno groblje, ono u Okrugliću. Na njemu su se pokapala tijela preminulih iz svih okolnih sela. Tek nedavno je osnovano novo groblje u selu Grabu na Letića polju.

Za četrdeset godina njezina postojaњa, u župi Donja Tramošnica djelovalo je svega šest župnika, od kojih jedan u dva mandata. Sadašnji je župnik fra Jozo Puškarić. Župa nije velika pa nikad nije ni imala duhovnog pomoćnika (kapelana). Osim svećenika franjevaca, u župi su dva desetak godina djelovale i školske sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije sa sjedištem u Sarajevu, vodeći ponajprije liturgijsko pjevanje u župi ali i domaćinstvo u župnoj kući.

Priredio: **Marijan Karaula**

3. veljače 2011. godine, upravo na dan kada je prije 204 godine umro mučeničkom smrću fra Lovro Milanović, blagoslovljena je u dvorištu župne crkve i kuće bista podignuta njemu u čast. Bista je djelo akademskog kipara Ivana Križanca iz Vinkovaca, a zavjetni je dar rodnoj župi fra Nikole Bošnjaka. Tijekom misnog slavlja bistu je blagoslovio mons. dr. Mato Zovkić, vikar Vrhbosanske nadbiskupije za ekumenizam i međureligijski dijalog. Uz njega je na misi u obnovljenoj župnoj crkvi suslavilo još tridesetak svećenika, a sudjelovali su brojni vjernici iz okolnih mesta te i neki predstavnici političkog, društvenog i kulturnog života.

Poljski franjevac
fra Maksimilian Kolbe

PAPA FRANJO:

Mučenicima ljude čini Božja milost a ne hrabrost

Mučenici slijede Isusa, jer On je „prvi mučenik“, „njihov jedini kruh“, i „ne treba im ništa drugo“ - rekao je papa Franjo u rujnu prošle godine na misi zadušnici za o. Jacquesa Hamela, koji je 26. srpnja 2016. ubijen je u dobi od 85 godina dok je slavio sv. misu u crkvi Sv. Stjepana, Saint-Etienne de Rouvray, u francuskoj pokrajini Normandiji i bio je prvi svećenik žrtva islamskih džihadista na tlu Europe.

O mučeniku se ne može govoriti kao o heroju. To je čovjek kojem je iskazana Božja milost, jer mučenicima nas čini Božja milost, a ne hrabrost. Danas su mučenici brojniji nego u prvim kršćanskim vremenima, podsjetio je tom prilikom Sveti Otac, mada mediji o njima ne govore.

U trenutku smrti, istaknuo je tada Papa Franjo, o. Hammel je lucidno prokazao začetnika progona. Sotona je začetnik progona, svjedoče njegove posljednje riječi pred ubojicama: „Odstupi Sotonu!“.

Otac Jacques Hamel

PAPA FRANJO:

Dodatak pravilima proglašenja blaženim i svetim

Papa Franjo unio je nedavno, kakojavljaju mediji, u proceduru proglašenja blaženih i svetih jednu od najznačajnijih promjena posljednjih stoljeća, dodavši novu kategoriju za ljude koji su dali svoje živote kako bi spasili druge.

Do sada je procedura koja vodi do *svetosti*, poznata kao *kauza*, bila ograničena na tri kategorije. Prva je mučeništvo, a odnosi se na slučaj kada je osoba ubijena iz mržnje prema kršćanstvu. Druga je ako je osoba živjela izvanredno kreposten kršćanski život. Treća, manje korištena, odnosi se na ljude koji su uživali reputaciju svetosti mnogo godina nakon smrti.

Sada je Sveta Stolica objavila da je Papa donio odluku kojom se dodaje i četvrti put. On će se odnositi na ljude koji su vodili dobar kršćanski život i učinili nešto kako bi spasili druge znajući da će to voditi do sigurne i razmjerne brze smrti.

Jedan od primjera za ovaj put bio bi poljski franjevac Maximillian Kolbe koji je pogubljen u nacističkom logoru smrти Auschwitzu tijekom Drugog svjetskog rata. Kolbe se ponudio da zauzme mjesto drugog zatvorenika, osuđenog na smrt, u

skupnom kažnjavanju zbog bijega. Nacisti su prihvatili Kolbeovu ponudu i ubili ga smrtonosnom injekcijom karbolne kiseline, odnosno fenola. Kolbeova kauza počela je 1955. po ranijim pravilima, a svećem je proglašen 1982. godine.

Kandidatima za svetost čije bi kauze u budućnosti počele po novoj kategoriji davanja života za druge - još uvijek će se morati moći pripisati dva čuda po njihovom zagovoru.

Dosadašnji župnik vlč. Pero Brkić

Promjena župnika u župi Turić

Odlukom Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata došlo je u srpnju ove godine do promjene župnika u župi Turić. U istoj službi dosadašnjeg župnika vlč. dr. Peru Brkića naslijedio je vlč. Ilija Matanović.

Vlč. Pero je u župi Turić vršio službu župnika od početka listopada 2014. godine. S osobitom je radošću početkom 2015. prihvatio otvaranje kanonskog procesa za proglašenje blaženim odnosno svetim fra Lovre Milanovića i zdušno se, uz sve svoje župničke poslove, angažirao u tom procesu, napose u

stvaranju glasila vicepostulature *Fra Lovro*. U radu našega malog uredništva sudjelovao je svojim idejama, savjetima i tekstovima, za što je zaslужio iskrene pohvale i zahvale. Želimo mu puno uspjeha, sreće i Božjeg blagoslova u obnašanju službe župnika u župi Jelaške.

Umjesto njega za novoga župnika u Turiću došao je vlč. Ilija. Došao je upravo iz župe Jelaške.

Vlč. Ilija rođen je u Vidovicama kod Brčkog. Za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 29. lipnja 1982. godine. Osim u Jelaškama, pastoralno je djelovao u više župa kao kapelan; župnik je bio u Rastičevu na Kupresu, Prudu, Boćama, Garevcu, Skopaljskoj Gračanici i Kopanicama. U vrijeme nedavnog rata bio je vojni kapelan i župnik župe Turanj kod Zadra. Istaknuo se u gradnji župnih objekata u mnogim od tih župa. Posebice nas raduje saznanje da se vlč. Ilija bavi i spisateljstvom, da je svojim pisanim prilozima surađivao u nekoliko katoličkih glasila i da je u nekim od spomenutih župa izdavao župne listove. Nadamo se da će, uz obnašanje službe turićkog župnika, rado surađivati i u našem glasilu *Fra Lovro*.

rr.

Novi župnik vlč. Ilija Matanović

U Dubravama proslavljen Šimunovo

Već je postala lijepa tradicija da se svake godine u drugu subotu u svibnju u Dubravama kod Brčkog slavi Šimunovo, dan služe Božjega fra Šimuna Filipovića. Tako je bilo i ove godine u subotu 13. svibnja. U samostanskoj i župnoj crkvi Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, rodne fra Šimunove župe, okupio se znatan broj vjernika, njih oko tisuću, kako bi i svojom fizičkom

nazočnošću i svojom molitvom podržali kanonski proces za fra Šimunovo uvrštanje među svete i izabrane. Okupili su se župljani domaće dubravske župe, ali i pristigli vjernici-hodočasnici iz okolnih župa tuzlanskog, brčanskog i toliškog kraja.

U suslavlju s 24 svećenika svečanu sv. misu predslavio je fra Stipo Kljajić, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Okupljeni vjernički puk fra Stipo je podsjetio na fra Šimunov životni put: na život u domovini „koji se sastojao prvenstveno od u to vrijeme vrlo teškog pastoralnog rada s narodom“ te na život u Italiji, „život strogog redovnika koji se povlači u samotište i predanje posvećuje šutnji, promišljanju o Božjoj svetosti i mijenjanju sebe“.

Fra Šimun je rođen 1732. u Seoni, a život je završio 1802. u samostanu u Ripatransoneu (Italija) na glasu svetosti. „Premda o njegovom životu u Bosni i Hercegovini znamo znatno manje nego o dvadeset

godina provedenih u Italiji“, kazao je fra Stipo, „ipak se može reći kako je i ovdje, a osobito tamo, bio prepoznavan kao osoba sveta života. Bio je u mnogočemu uzorom subrači fratrima ali i svim vjernicima“.

Upravo zbog toga su, relativno brzo nakon njegove smrti, talijanski franjevci 1866. pokrenuli kauzu za njegovo proglašenje svetim.

M. K.

Spomen na mučenika fra Lovru Karaulu

Od 2004. godine živi u župi Ljubunčiću kod Livna lijepa tradicija da se svake godine u nedjelju najbližu blagdanu sv. Ilike Proroka slavi sveta misa na mjestu pogibije fra Lovre Karaule u Žiroviću u spomen na ovoga vrlo zaslužnog franjevca Bosne Srebrenе. Ove godine svečana misa slavila se u nedjelju 23. srpnja 2017., a predvodio ju je i propovijedao fra Drago Bojić.

U slavlju su, osim ljubunskog župnika fra Ivana Lovrića i župnog vikara fra Tomislava Svetinovića, sudjelovala još četvorica livanjskih franjevaca na čelu s gvardijanom fra Perom Kulišem te nekoliko stotina vjernika iz ljubanske i drugih livanjskih župa.

U svojoj propovijedi fra Drago je naglasio kako je fra Lovrin život bio iznimno bogat i da je ostavio tragove na mnogim područjima života. Uz druge, u ovoj je prigodi propovjednik nazočne vjernike podsjetio i na ove dvije fra Lovrine vrlo važne inicijative:

„Na prvom mjestu to je fra Lovrino zalaganje oko osnivanja škola u Bosni. U tom vremenu jedva da je itko u Bosni znao čitati i pisati pa su franjevci, među njima i fra Lovro, osnivali škole svugdje tamo gdje je to bilo moguće. Fra Lovro je bio svjestan da se upravo obrazovanjem ljudima može najviše pomoći. Obrazovanje i znanje ključ su dostojanstvenog ljudskog života, pomažu ljudima da bolje shvate vrijeme i okolnosti u kojima

žive, da ih mijenjaju na bolje, da se oslobođaju siromaštva i podčinjenosti, da mijenjaju socijalne uvjete života, da se izbore za svoja prava...

Fra Lovro Karaula je ostao zapamćen i kao čovjek koji se borio za prava obespravljenih, nezaštićenih, malih ljudi. Bio je glas onih koji nisu imali glasa. Ustajao je protiv nepravdi, a to je smetalo ondašnjim vlastima i zbog toga će, nažalost, i završiti tragičnom nasilnom smrću.“

Valja svakako napomenuti kako je također postala tradicija da se u župnoj crkvi Rođenja bl. Djevice Marije u Ljubunčiću u subotu navečer slavi misa, a nakon toga se lijep broj vjernika, predvođenih župnikom i župnim vikarom, uputi na hodočašće od župne crkve do mjesta fra Lovrine pogibije u žirovičkom lugu.

Fra Lovro Karaula rođen je 23. prosinca 1800. u Žiroviću. Školovao se u Fojnici i u Mađarskoj. Bio je dugogodišnji tajnik biskupa fra Augustina Miletića. Drugi dio svoga života proveo je u livanjskom kraju kao gvardijan i župnik. Zaslužan je za gradnju franjevačkog samostana i velebne crkve na Gorici, a i inače je gradio crkve, župne kuće i škole.

Napisao je 1875. godine tzv. *Spomenicu* o položaju Hrvata katolika u livanjskom kraju i dostavio je caru u Beč, zbog čega je na se navukao gnjev osmanske vlasti. Kad se, na blagdan sv. Ilike, vraćao iz sela Prispa nakon slavlja sv. mise, dočekala su ga trojica livanjskih Turaka i udavila. Osmanske vlasti nisu dale ni liječniku ni komisiji da ga pregleda, što su fratri tražili. Bio je najprije pokopan u samostanskom groblju sv. Mihovila na Gorici, a kasnije mu je tijelo preneseno u samostansku crkvu. Ovdašnji ga livanjski narod i danas štuje kao mučenika.

Marinko Božinović

Mudre riječi o čovjeku

Najveća snaga kojom raspolaže čovječanstvo jest nenasilje. Ono je jače i od najmoćnijeg razornog oružja što ga je stvorio ljudski um.

Mahatma Gandhi

Čovjeku treba otprilike dvije godine da nauči govoriti i otprilike pedeset godina da nauči šutjeti.

Ernest Hemingway

Dužnost prema samome sebi se sastoji u tome da čovjek očuva ljudsko dostojanstvo u vlastitoj ličnosti.

Immanuel Kant

Ako čovjek nije otkrio nešto za što je spreman umrijeti, nije vrijedan življenja.

Martin Luther King

Veliki čovjek postavlja stroge zahtjeve sebi; mali ih čovjek postavlja drugima.

Konfucije

Čovjek u koga nema ljubavi uzima sve sebi; čovjek pun ljubavi dat će i svoje kosti drugima.

Kural

Malen je čovjek i na brdu malen,
gorostas je velik i u jami.

Mihail Lomonosov

Naši darovatelji

Ivka Kristić – Privlaka

20 eura

Hvala!

Moje je dijete ozdravilo

Godine 1975. rodila sam četvrto, žensko dijete, Svjetlanu. Kad je djetetu bilo četiri godine, počelo se stresati i žmirkati. Ja sam je obećala odvesti svetom fra Lovri na grob u Turić. Metnula sam je na bicikl i sa jednom komšinicom otišla sam na dan Iline. Obišla sam grob tri puta klečeći i dijete mazala zemljom sa fra Lovrina groba, slušala misu i ponijela zemlje sa fra Lovrina groba kući. Kad sam došla do silosa, pukla mi je guma na biciklu. Rekla sam susjedi da ide kući a ja ču s djetetom pješke. Susjeda nije htjela otići, a već je i mrak bio.

Moje je dijete potpuno ozdravilo i ja vjerujem da joj je pomogao fra Lovro. Odrasla je, završila medicinsku školu, udala se i ima dvoje djece. I ja sam sretna majka.

Ruža Kovačević,

Josići, Donja Tramošnica

U njemu je utjelovljena patnička Bosna

Ispred župnog ureda župe Donja Tramošnica oveća uramljena ploča sa slikama umorenih franjevaca, bogoslova i đaka Provincije Bosne Srebrne za vrijeme II. Svjetskog rata i porača. Na njoj je u sredini i slika visočkog šestoškolca, moga stričevića Mate Kristića, ubijenog u četničkom pohodu na Tramošnicu 1944. na njivi blizu zavjetne kapelice sela Grab, gdje mu je ucijljeni otac Bono podigao spomenik, koji je sada ukopan pored zavjetne kapelice.

Promatram župnika fra Jozu Puškarića, jednostavnog, srdačnog i susretljivog prema svojim župljanima, s gustim brkovima, pravom slikom naših starih „ujaka“, kakav je vjerojatno bio i fra Lovro i na stotine tih

naših marnih radnika na njivi Gospodnjoj, od kojih su mnogi mučenički natopili ovo naše bosansko sveto tlo čija je krv uistinu bila i danas je sjeme novih kršćana.

U dvorištu ispred lijepе biste mučenika fra Lovre Milanovića starica vjernica pali svijeću i dugo se zadržaje pred fra Lovrom usrdno se moleći za njegov zagovor u svojim nevoljama, kojim je ovaj narod naročito sada opterećen. I sama ova ponovno obnovljena župna crkva s visokim zvonikom, iz kojeg se razliježe prelijepi zvuk zvona ovom širokom ravnicom, prava je slika i fra Lovre i ove mučeničke naše zemlje Bosne, naročito izranjene u zadnjim ratnim zbivanjima.

I dok gledam fra Lovrinu bistu i uramljenu sliku sa 66 fotografija franjevačkih mučenika, pravog cvijeta ovoga našega plemenitog kraja, sjećam se svojih odlazaka sa svojom majkom prije više od 70 godina na groblje „svetog fra Lovre“, kako i danas narod ovoga kraja govori, na čijem sam grobu trljajući se zemljom tražio lijeka svojoj glavobolji. I kao dječačić gledao sam to silno vjerničko mnoštvo zadnje nedjelje kolovoza kako, kao neka mravlja kolona pred kišu, hrli na mučenikov grob, kakve kolone neprekidno traju preko dvjesto godina do naših dana.

Ne ulazeći u to koliko je milosti izmisljeno i bolesti izlijjećeno kroz puna dva stoljeća, taj zov vjerničke duše željne Boga zar nije rječit dokaz da se u ovom, sada mramorom okovanom grobu, ne nalaze kosti istinskog mučenika kojeg ovaj vjernički puk zaziva u svojim nevoljama? Ovu činjenicu, kao dokaz o fra Lovrinoj svetosti, s pravom je istakao mostarski biskup Ratko Perić u svojoj propovijedi 3. veljače 2014. pred vjerničkim mnoštvom u prepunoj župnoj crkvi i dvorištu u Donjoj Tramošnici.

I dok promatram uramljene slike šezdesetšestorice franjevačkih mučenika – sve-

cenika, bogoslova i đaka Provincije Bosne Srebrenе – pitam se koliko je ovakvih mučenika kroz duga stoljeća umoreno u službi vjere ovoga bosanskog puka? Fra Lovro Milanović je samo jedan od njih, kojem se sačuvao vjernički spomen, pa je vrijeme da makar od njega počnemo istinski vrednovati mučeništvo tih samozatajnih pravih pastira našega vjernog bosanskog puka.

Sadašnjoj našoj generaciji toga vjerničkog puka, koji smo baštinili i sačuvали vjeru otaca zahvaljujući samoprijegornom radu tih marnih pastira na njivi Gospodnjoj, ne preostaje ništa drugo nego se usrdno moliti milosrdnom Bogu da makar fra Lovro uskoro bude uzdignut kao svetac kojem ćemo se moći utjecati u svojim nevoljama života. U to se čvrsto uzdam i očekujem, kao i silno mnoštvo našega vjerničkoga puka!

U Gradačcu 6. ožujka 2017.

Franjo Kristić

Dopis iz Beograda

Hvaljen Isus i Marija! U našoj župnoj crkvi Sv. Ante u Beogradu, dobih list *Fra Lovro!* Iznenadih se i obradovah. Nama vernicima na ovom prostoru, svaki časopis i knjiga dobro dođe. Pročitah ga u jednom dahu i dadoh dalje. Teško je ovde nabaviti bilo šta, sve što dođe jako nam koristi i radujemo se u Kristu Gospodinu.

Imam(o) molbu. Da li nam možete poslati starije brojeve časopisa *Fra Lovro* i da ih dobijamo redovno. Dosta bi nam znacilo. Takođe da li imate sličice fra Lovrine i nešto od literature o njemu? Sve nam to dode kao kap vode u pustinji.

Sa nestrpljenjem čekam Vaš odgovor. Unapred zahvalan. Sretan USKRS!

Siniša Horvat,
Beograd

PROGRAM OBILJEŽAVANJA FRA LOVRINE MLADE NEDJELJE 2017.

I.Trodnevница

Srijeda, 23. kolovoza 2017.

Početak trodnevnog duhovnog priprema-nja za *Fra Lovrinu mladu nedjelju* u Sred-njoj Slatini:

Ispovijed od 17 sati

Krunica u 17,30

Sveta misa u 18 sati

Četvrtak, 24. kolovoza 2017.

Ispovijed u 17 sati u Donjoj Tramošnici

Sveta misa u 18 sati

Petak, 25. kolovoza 2017.

Ispovijed u 17 sati u Gornjoj Tramošnici

Sveta misa u 18 sati

II. Hodočasnička misa

Subota, 26. kolovoza

Ispovijedanje od 17 sati i moljenje kru-nice kod kapele mučeništva fra Lovre Milanovića

U 18.30 kreće procesija od kapele mu-čeništva do groblja gdje je pokopan fra Lovro

U 19.00 sati: slavlje hodočasničke svete mise, kojoj predsjeda vrhbosanski nad-biskup Vinko kardinal Puljić.

III. Nedjeljna pučka misa

Nedjelja, 27. kolovoza 2017.

u 10.30 krunica na fra Lovrinu grobu

U 11.00 sati: pučka spomen misa fra Lovrina mučeništva.

SVJEDOČENJA

Poštovani poštovatelji Sluge Božjega fra Lo-vre Milanovića,

U procesu beatifikacije veoma su važne dvi-je vrste svjedočenja ljudi.

Jedna vrst su isповijesti onih koji su, po nji-hovu čvrstom uvjerenju, dobili od Boga neku milost po zagovoru Sluge Božjega. O tome oni daju osobno potpisano izjavu pod prisegom da zaista govore istinu.

Druga vrst je svjedočenje o tzv. fama sancti-tatis (glasu o svetosti), tj. o tradiciji spontanog pučkog štovanja Sluge Božjega i prije nego je Crkva pokrenula postupak beatifikacije.

Pozivamo Vas, stoga, da nam šaljete svoja svjedočenja bilo o sjećanju kakva je u Vašoj obitelji ili Vašem kraju bila tradicija fra Lovrina štovanja, bilo o eventualnoj milosti koju ste od Boga primili po fra Lovrinom zagovoru.

Vaša svjedočenja objavljivat ćemo u ovoj rubrici.

Nakladnik: Vicepostulatura sluge Božjega fra Lovre Milanovića, Franjevačka 6, 71000 SARAJEVO

Uređuje uredništvo: Ilija Matanović, Mirko Filipović, Marijan Karaula

Glavni urednik: Marijan Karaula

Lektura: Mirko Filipović

Grafički urednik: Miodrag Spasojević Štrika

Adresa uredništva: Vicepostulatura sluge Božjega fra Lovre Milanovića, Franjevačka 6, 71000 SARAJEVO

E-mail adresa: marijankaraula@bih.net.ba

Telefon: +387 (0)33 232 884; mob. 063 294 852

Tiskat: SUTON, Široki Brijeg

Novčana se pomoć za proces i glasilo može uplatiti na adresu: Franjevački provincijalat Bosne Srebrenе, Zagrebačka 18, 71000 Sarajevo,

Za tuzemstvo:

Transakcijski račun: 3385702200205779

Za inozemstvo:

Račun: 25016164101

BIC-SWIFT: UNCRBA 22

IBAN: BA393380604815378802

Naziv banke: UniCredit banka d.d. Mostar, Poslovnička Sarajevo, Zagrebačka 2-4

Svrha: Za postupak beatifikacije fra Lovre Milanovića

MOLITVA
*za proglašenje blaženim
sluge Božjega fra Lovre Milanovića*

Dobri i pravedni Bože!
Sluga tvoj fra Lovro Milanović
darovao je svoj mladi život kao žrtvu
vjernosti Tebi i svojim bližnjima.
Nikome nije zla činio, nikoga mrzio,
nego je,
kako svjedoči narodno pamćenje,
i svome ubojici javno oprostio,

kajući se za svoje grijeha
i moleći da ga primiš
i da mu se smiluješ.

Narod ga već odavna smatra svetim
i dostoјnim vječnoga života.
Pomozi da ga i Tvoja Crkva
prihvati kao blaženika
dostoјna vjerničkog štovanja
i molitve za zagovor
u nevoljama života.
Po Kristu, Gospodinu našem. Amen